

Hetedik fejezet

A belső gyermek és játszótársai, az árnyék és a trickster

Sally Porterfield

Az élet komédia a gondolkodónak és tragédia az érzőnek.

Horace Walpole

Hangja nem nád-orgonasíp,
Nem réti pásztori dal.
Lába csetlik-botlik, azért zeng
Oly messze kényszerű jajja...
Szophoklész: *Philoktétész*¹

Philoktétészhez, egy másik nyomorékhoz hasonlóan, akinek a megpróbáltatásait szintén a lába okozta, House is szüntelenül a sorsán bánkódik. De Szophoklész híres íjászatól eltérően, akit egy szigetre száműztek, House nem vonul ki a világból, hanem kollegáit és pácienseit bünteti a kötekedő viselkedésével. Philoktétész Héraklész fegyverhordozója, a trójai háború hőse, amelyben halhatatlan barátja ajándékával, a varázsíjával vívta ki magának a főíjász címét. Amikor megmarja egy kígyó, Philoktétész fájdalmas sebet kap, amely nem gyógyul meg, és amelynek bűze mindenkit elűz. Értetően keserű, amikor egy lakatlan szigeten hagyják, hogy egyedül haljon meg, de a varázsíja segítségével sikerül tíz évig életben maradnia, éppen annyi élelemhez jutva, amely elegendő a túléléshez. Alkalmassint Odüsszeusz törbe csalja, hogy visszatérjen megmenteni a görögöket, és Philoktétész visszanyeri régi dicsőségét, egy *deus ex machina* fináléban.

House-t nem számúzik a megsebzett lába miatt, hanem elviselik a zseniális diagnosztikai képességei miatt, mivel a tehetsége nélkülözhetetlen.

¹ Jánossy István fordítása.

Hétről hétre csalahatatlan ösztönnel és impozáns tudással oldja meg az aktuális orvosi problémákat. Hétről hétre követ el túlkapasokat a körülötte levő emberekkel szemben – beleértve a pácienseket – a hitvány jelleme miatt, és mivel teljesen híján van az együttérzés képességének. A keserűségét nem az emberi árulással, hanem a sors igazságtalanságával szemben érzett indulata okozza, amelyet a körülötte levőkkel szemben tanúsított kegyetlenséggel fejez ki, mintha mások szenvedése enyhíteni tudná a fájalmát.

Mi lehet a népszerűségének az oka, amikor kellemetlen, goromba, pökendi, arrogáns, hanyag, bár szemmel láthatóan briliáns diagnoszta? Következetesen goromba, figyelmetlen, tapintatlan: röviden, minden tulajdonsággal rendelkezik, amely kellemetlenné tesz egy orvost, vagy bárki mást. A *gyógyítóról* olyan képet szeretnénk alkotni, mint aki bölcs, kedves, gyengéd, és *érett* ember, főleg az érettség a fontos, mivel azt szeretnénk, hogy tápláljon, gondozzon, a gyermekkorunkban a szüleinkre vetített mindenható gyógyító képének a mása legyen, aki képes tőlünk távol tartani a veszélyeket, meggyógyítani mind a testi, mind a lelki betegeket. Elsősorban pedig azt szeretnénk, hogy törődjön velünk, és a törődésével megvédjen a gonosztól, ami ezen a sivár, barátságtalan világon leselkedik ránk.

House természetesen egyáltalán nem felel meg ezeknek az elvárásoknak a kamaszokra jellemző narcizmusával, maró gunyorosságával, az együttérzésre és méltóságteljes viselkedésre való alkalmatlanságával. Ő egy tipikus *Puer Aeternus*, Jung örök gyermekről alkotott archetípusa, egy olyan felnőtté, aki nem hajlandó felnőni. Makacson ragaszkodik a rosszfiú perszónájához, aki a lármás viselkedésével, ugyanúgy, mint a kamaszok, fityiszt akar mutatni a világnak. Mindeközben megmutatja az őt körülvevő akadémuskodó felnőtteknek, hogy a fölényes intelligenciájával, és azzal a képességével, hogy bármelyiküknél könnyedebben oldja meg a nehézségeket, jóval fölöttük áll. Az egyik epizódban, amelyben a szülei jönnek el hozzá látogatóba, minden képzeletet felülmúlóan mutatja be a kamaszos vonásait (*Apja fia*, 2. évad, 5. rész). Minden lehetséges cselekvést, hogy elkerülje a velük való találkozást, majd mikor végül rákényszerül, hogy együtt ebédeljen velük, úgy viselkedik, mint egy dacos gyerek, annak ellenére, hogy a szülei teljesen normális embereknek tűnnek. Ránk marad annak a rejtélynek a megoldása, hogy vajon milyen megoldatlan problémák okozhatják a viselkedését. A kérdést azonban a film nem válaszolja meg, így továbbra is a nézőnek kell töprengenie ezen a talányon. Talán az egója

nem tudja elviselni azt a felismerést, hogy mégsem szuperhős, hanem úgy, mint mindannyian, ő is egy közönséges nő és egy apa gyermeke. A legtöbb ember jóval korábban átesik a fejlődésnek ezen a fázisán. A későbbi epizódokból megtudjuk, hogy az apa szigorú és irreális elvárásai vezettek a szülei iránt érzett gyűlöletéhez.

A *puer* álma – amit mindenki ismer, aki valaha találkozott tinédzserrel a mindentudó életszakaszában – az, hogy elismerjük olyannak, amilyenek önmagát látja, egy olyan embernek, aki jóval bölcsebb, mint bármelyik elődje, akinek a véleményét abszolút igazságként kell elfogadni és elismerni. Szerencsére az átlagos tinédzser nem ilyen. Szent és sérthetetlen kinyilatkoztatásait úgy fogadják, mint a tojánhéjból kibújt madárfióka tapasztalatlan kárálását, fondorlatos meglátásait nevetség tárgyát képező örültségeknek tartják, vagy ami még rosszabb, teljesen abszurdnak.

Létezik-e olyan ember, aki soha nem élte meg a nála idősebbek lenézése vagy kedélyes viccelődése okozta megaláztatást, amikor mint bimbózó filozófus vagy pundit, valamilyen ballépést követett el, amelyet a körülötte levő felnőttek szórakoztatónak találtak? Mindnyájunknak van emléke ilyen incidensről, még ha a tudattalanunk számára elérhetetlen is, amely felkelti bennünk a megalázottság sajgó fájdalmát, amikor egy külső esemény feléleszti az emlékeinket. Az érett válasz erre az, hogy eltereljük a figyelmünket a zavarunkról, főleg, ha egy másik tehetetlen áldozat élesztette fel bennünk az emlékeket, és megpróbáljuk megmenteni a szenvedőt, úgy, hogy másra tereljük a társalgást, vagy egyéb verbális trükköt alkalmazunk. A *puer* válasza viszont az, hogy csatlakozik a közös vígassághoz, és annak örül, hogy a felnőttek nem rajta köszörülik a nyelvüket. Valószínűleg mindnyájunkkal megtörténik, hogy hol az egyik kategóriába esünk, hol a másikba, a helyzettől függően, de a *puer* a soha nem a másikkal szemben tanúsított kedveséget választja. Mindig a védekező oldalon van, ahol gyorsan okoz sérülést, és gyorsan sérül meg.

Az érettség egyik adománya az, hogy el tudjuk fogadni a személyes korlátainkat. Erre a *puer* azonban nem képes, mert nem lépett túl azon az életszakaszon, amelyben szüksége van arra, hogy nagyra becsüljék és tiszteljék a kivételessége miatt, még az egója uralja. Így House a mindnyájunkban élő puerhez szól, fesztelen éleslátásunkhoz, amely az ifjú tehetség látásmódja. Úgy véli, mindent tud, és valóban igaza van. Serdülőkori álmát éli, egy olyan gyerekként viselkedve, akit a mérhetetlen bölcsessége miatt tisztelnek.